

Спеціальність 051 «Економіка»

_____ доцент Батажок С.Г.
підпис, вчене звання, прізвище, ініціали
« 12 » _____ 2019 року

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Рецензент доцент Стаднік Леонід Іванович

Біла Церква - 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Економічний

Спеціальність 051 «Економіка»

Затверджую

Завідувач кафедри економіки та
економічної теорії

назва

доцент Гура А.М.

25 вересня 2018р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувачу

Пількевичу Костянтину Олександровичу
прізвище, ім'я та по батькові

Тема: «Антикризове управління як фактор підвищення ефективності діяльності
сільськогосподарських підприємств (за матеріалами сільськогосподарських підприємств
Житомирської області)»

Затверджено наказом ректора № 978/р від 28.11.2019

Термін здачі студентом готової кваліфікаційної роботи в деканат: до «14» 12 2019р.

Перелік питань, що розробляються в роботі. Вихідні дані.

1. Теоретико-методичні підходи до антикризового управління діяльності сільськогосподарських підприємств
2. Діагностика кризових ситуацій в діяльності сільськогосподарських підприємств
3. Удосконалення механізму антикризового управління сільськогосподарськими підприємствами

Вихідні дані: річна фінансова та статистична звітність підприємств за 2016-2018 р.р., офіційні матеріали Державної служби статистики України, законодавчі та нормативні акти України, матеріали матеріали науково-практичних конференцій, власні спостереження.

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	<u>грудень 2018р.</u>	
Методична частина	<u>грудень 2018р.</u>	
Дослідницька частина	<u>листопад-грудень</u>	
Оформлення роботи	<u>січень-вересень 2019</u>	
Перевірка на плагіат	<u>грудень 2019</u>	
Подання на рецензування	<u>листопад 2019</u>	
Попередній розгляд на кафедрі	<u>листопад 2019</u>	

Керівник кваліфікаційної роботи

[підпис]
підпис

Здобувач

[підпис]
підпис

Шуст О.А.

вчене звання, прізвище, ініціали

Пількевич К.О.

прізвище, ініціали

Дата отримання завдання «14» вересня 2018 р.

РЕФЕРАТ

Пількевич К.О. Антикризове управління як фактор підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств (за матеріалами сільськогосподарських підприємств Житомирської області).

Досліджено поняття антикризового управління діяльністю сільськогосподарських підприємств. Проаналізовано підходи, інструменти, важелі та показники антикризового управління сільськогосподарськими підприємствами. Визначено чинники в структурі антикризового управління, що впливають на ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств.

Використано методичні підходи, методи дослідження, систему економічних показників що дали змогу оцінити систему антикризового управління діяльності сільськогосподарських підприємств Житомирської області, а саме: індуктивний та дедуктивний, аналізу й синтезу, узагальнення та порівняння, економіко-математичний метод, групування, графічний, табличний.

Виявлено погіршення системи антикризового управління діяльності сільськогосподарських підприємств Житомирської області. Обґрунтовано використання механізму антикризового управління за станом результатів діяльності сільськогосподарських підприємств у частині удосконалення моделей прогнозування кризових ситуацій. Зроблено висновок, що застосування комплексного механізму антикризового управління забезпечить підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств.

Одержані результати можуть бути використані для розробки системи заходів з підвищення ефективності діяльності на вітчизняних підприємствах.

Кваліфікаційна робота магістра містить 154 сторінки, 22 таблиці, 21 рисунок, список використаних джерел зі 144 найменувань, 5 додатків.

Ключові слова: антикризове управління, ефективність, механізм, фінансовий стан, результативність.

ANNOTATION

Pilkevych K.O. Anticrises management as a factor of efficiency increase of agricultural enterprises (of agricultural enterprises of Zhytomyr Region).

The meaning of anticrises management of agrarian enterprises has been investigated. Methods, approaches, instruments, dimensions and leverages of anticrises management of agricultural enterprises have been investigated. Factors anticrises management structure influencing the efficiency of agricultural enterprises have been determined.

Methodical approaches, methods of research, system of economic dimensions have been used. They are: induction and deduction, analysis and synthesis, generalization and comparison, economic and mathematical method, graphical and table methods.

It has been concluded that system of anticrises management of agricultural enterprises of Zhytomyr Region got worse. Usage of mechanism of anticrises management has been substantiated as an improvement of anticrises models of critical (crises) situations projection. It has been summarized that use of complex mechanism of anticrises management will allow to increase efficiency of agricultural.

The results can be used for elaboration of methods to increase the efficiency of economic activity of national enterprises.

Master's thesis contains 154 pages, 22 tables, 21 drawings, list of used sources from 144 names, 5 annexes.

Key words: antycrises management, efficiency, mechanism, financial status, economic results.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	10
1.1. Сутність, ознаки та чинники виникнення кризових ситуацій у діяльності сільськогосподарських підприємств	10
1.2. Зміст та механізми антикризового управління сільськогосподарськими підприємствами.....	23
1.3. Методичні засади виявлення, аналізу та подолання кризових явищ на підприємствах.....	32
Висновки до розділу 1.....	46
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	48
2.1. Передумови і фактори виникнення криз у діяльності сільськогосподарських підприємств.....	48
2.2. Комплексний аналіз сільськогосподарських підприємств та оцінка їх фінансового стану	60
2.3. Аналіз і оцінка антикризових заходів та механізму їх реалізації в сільськогосподарських підприємствах	71
Висновки до розділу 2... ..	79
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	81
3.1. Формування комплексного механізму антикризового управління в сільськогосподарських підприємствах	81
3.2. Організація антикризового управління в сільськогосподарських підприємствах.....	99
3.3. Удосконалення моделей прогнозування кризових ситуацій в сільськогосподарських підприємствах	116
Висновки до розділу 3.....	125
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ... ..	127
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	131
ДОДАТКИ.....	146

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авраменко М. І. Сутність поняття кризи та особливості її функціонування на рівні підприємства. *Менеджмент і маркетинг підприємництва та бізнесу*. 2016. № 1. С. 281–282.
2. Андрійчук В. Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз : *монографія*. К. : КНЕУ, 2005. 206 с.
3. Андрушко О. Б. Аналіз моделей діагностики кризового стану та загрози банкрутства підприємства. *Вісн. Нац. ун-ту «Львівська політехніка»*. 2005. № 547. С. 9–21.
4. Антикризовий менеджмент: Тактичні та стратегічні заходи щодо виходу підприємства з кризи. URL: <http://www.studmed.ru/docs/document4650?view=8&page=5> (дата звернення: 17.11.2019).
5. Афанасьев М. П. Методические и теоретические основы формулировки закона А. Вагнера. *Вопросы государственного и муниципального управления*. 2009. № 3. С. 47–70.
6. Афанасьєва О. Б. Методологічне підґрунтя реалізації системного підходу до антикризового управління. *Вісник Акад. митної служби України. Серія. Економіка*. 2009. № 1. С. 138–144
7. Бабіна Н. О. Антикризовий фінансовий контролінг як фактор забезпечення економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання*. 2017. № 5. URL: www.economy.nauka.com.ua (дата звернення: 21.11.2019).
8. Багорка М. О. Swot-аналіз як основа формування маркетингових стратегій підприємств. *Агросвіт*. 2010. № 6. С. 17–23.
9. Бажутин А. С. Концептуальные и методологические основы определения понятия кризиса. *Вести Удмуртского ун-та. Экономика и право*. 2008. Вып. 2. С. 5–17
10. Бакуменко О. Сільське господарство України напередодні продовольчої кризи. URL: <http://forbes.net.ua/ua/opinions/140167>. (дата звернення: 21.11.2019)

11. Балашов А. П. Руководитель сельскохозяйственной организации как источник ее конкурентного преимущества. *Экономика сельскохозяйственных предприятий*. 2017. № 10. С. 18–21.
12. Банкрутство і санація підприємства: теорія і практика кризового управління : *монографія*. Х. : ІНЖЕК, 2003. 272 с.
13. Біломістна І. І. Антикризове фінансове управління підприємством в сучасних умовах господарювання. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2019. Вип. 1. С. 90–96
14. Бланк І. О. Фінансова стратегія підприємства : *монографія*. К., 2014. 147 с.:
15. Бредкіна І. К. Сучасні підходи до визначення поняття «криза». *Проблемы формирования новой экономики XXI века : II Междунар. науч.–практ. Интернет–конф. (25–26 декабря 2018 г.)*. URL: <http://www.confcontact.com> (дата звернення: 22.11.2019).
16. Брижань І. Концептуальні основи антикризової політики екологічно орієнтованого розвитку України. *Економічний часопис–XXI*. 2018. № 5/6. С. 41–44.
17. Букреев А. М. Экономический механизм антикризисного управления предприятием : *монография*. Воронеж : Научная книга, 2007. 232 с.
18. Бурий С. А. Антикризове управління та управлінські рішення – проблеми підприємств малого бізнесу : *монографія*. Хм. : Тріада, 2006. 93 с.
19. Ванієва А. Р. Оцінка ліквідності і платоспроможності підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2016. № 8. С. 52–62.
20. Василенко В. А. Система диагностики устойчивого развития предприятий. *Культура народов Причерноморья*. 2015. № 66. С. 7–16.
21. Діагностика стану підприємства: теорія і практика : *монографія*. 2-ге вид., переробл. і доповн. Х. : ІНЖЕК, 2008. – 520 с.

22. Галенко О. М. Аналіз показників ліквідності і платоспроможності на підприємствах–банкрутах. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2007. № 6. С. 47–53.
23. Гарматюк А. Криза, якість управління в умовах кризових ситуацій. *Вісник ТДТУ*. 2016. № 1. С. 163–167.
24. Герчикова И. Н. Менеджмент : Учебник для вузов / И. Н. Герчикова. 4-е изд., перераб. и доп. М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2012. 511 с.
25. Гнатієнко Г. М. Експертні технології прийняття рішень : монографія. К. : Маклаут, 2008. – 444 с.
26. Головач К. С. Діагностика кризового стану сільськогосподарських підприємств за допомогою «графа спроможності». *Інформаційна та економічна безпека (INFECO–2016) : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 28–30 квіт. 2016 р.)*. К. : УБС НБУ, 2016. С. 254–256.
27. Головач К. С. Застосування логістико-регресійних моделей прогнозування кризи у сільськогосподарських підприємствах. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 11. С. 425–429.
28. Головач К. С. Застосування моделі Спрінгейта для оцінки ймовірності настання кризи у сільськогосподарських підприємствах. *Науковий диспут: питання економіки та фінансів : зб. тез наукових робіт VII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ-Будапешт-Відень, 30 верес. 2016 р.)*, 2016. С. 16–18.
29. Головач К. С. Концептуальні підходи до поняття антикризового управління. *Кооперативні читання: 2018 рік : матеріали Всеукр. наук.–практ. інтернет–конф. (3 квіт. 2018 р.)*. Житомир : ЖНАЕУ, 2018. С. 223–227.
30. Головач К. С. Моделі оцінки ймовірності банкрутства у сільськогосподарських підприємствах та антикризовий менеджмент. *Економічний форум*. 2016. № 3. С. 189–195.
31. Головач К. С. Наслідки кризи у сільськогосподарських підприємствах. Перспективи реформування національної економіки :

матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. економічного спрямування (3 жовт. 2016 р.). Тернопіль, 2016. С. 8–10.

32. Головач К. С. Основні аспекти антикризового менеджменту в сільськогосподарських підприємствах. *Агросвіт*. 2016. № 22. С. 62–66.

33. Головач К. С. Особливості кризи в сільськогосподарських підприємствах та антикризове управління. *Вісн. ЖНАЕУ*. 2017. № 1/2 (2). С. 193–202.

34. Головач К. С. Особливості фінансової кризи в сільськогосподарських підприємствах. *Фінансова політика в аграрному секторі економіки : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф.*, 16–17 жовт. 2017 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2017. С. 38–43.

35. Головач К. С. Узагальнення наукових підходів до поняття «криза на підприємстві». *Вісн. ЖДТУ*. 2018. № 1 (71). С. 74–79.

36. Головач К. С. Фактори ендогенного і екзогенного середовища та їх вплив на кризу у сільськогосподарських підприємствах. *Стратегічні пріоритети в XXI столітті : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф.*, 19 трав. 2016 р. К. : Пшонківський О.В., 2016. С. 113–116.

37. Голуб С. Розвиток ринку іпотечного кредитування як напрямок фінансової стабілізації в українській економіці. *Антикризове управління економікою України: нові виклики : матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.*, 15-17 груд. 2018 р., ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». К. : КНЕУ, 2018. С. 29–31.

38. Горбаль Н. І. Антикризовий маркетинг як складова антикризового управління підприємства. *Вісн. Нац. ун-ту «Львів. політехніка»*. 2017. № 790. – С. 3–7.

39. Градов А. П. Стратегия и тактика выявления и разрешения системных проблемных ситуаций в экономике. *Науч.-техн. ведомости Санкт-Петербургского гос. политехн. ун-та Сер. Экономические науки* 2017. № 3 (197). URL: <http://elib.spbstu.ru/dl/2/4656.pdf>.

40. Гринчишин Я. Еволюція європейського підходу до використання фінансової реструктуризації в системі антикризового управління підприємств. *Економічний часопис—XXI*. 2016. № 156 (1-2). С. 63–66.
41. Гросул В. А. Механізм управління антикризовою стійкістю підприємства на основі методології когнітивного моделювання. *Economic efficiency of business in the conditions of unstable economy: Collective monograph*. Aspekt Publishing, Taunton, MA, United States of America, 2018. Р. 37–45.
42. Губин В. А. О концептуальных подходах к антикризисному управлению современным субъектом предпринимательства. *Предпринимательство*. 2018. № 4, вып. 1 (108). С. 74–77.
43. Гудзь О. Є. Діагностика та управління платоспроможністю в сільськогосподарських підприємствах. *Сталий розвиток економіки*. 2016. № 7 (10). С. 171–175.
44. Давыдова Г. В. Методика количественной оценки риска банкротства предприятий. *Управление риском*. 2019. № 3. С. 13–20.
45. Даніч В. М. Визначення кризового стану підприємства. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2013. № 4. С. 208–218.
46. Дем'яненко М. Я. Фінансова криза в аграрному секторі АПК. *Економічні науки. Серія. Облік і фінанси*. 2019. Вип. 7 (1). С. 408–414.
47. Державна служба статистики України. Публікації. Сільське, лісове та рибне господарство. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 11.11.2019).
48. Дорофеев М. Л. Особенности применения финансовых стратегий Фаншона и Романа в стратегическом финансовом анализе компании. URL: <http://1-fin.ru/?id=417> (дата звернення: 21.11.2018).
49. Дребот С. Д. Формування системи індикаторів кризових явищ. *Зб. наук. пр. НТУ*. 2009. № 10. С. 1–5.
50. Дубинська О. С. Дослідження причин виникнення кризових явищ у виробничо–організаційній системі підприємства. *Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку* : зб. наук. пр. Донецьк : ІЕП НАНУ,

2019. С. 164–175.

51. Дягель О. Ю. Формирование механизма антикризисного управления развитием предприятий сферы услуг: теоретико-методологический аспект. *Теория и практика общественного развития*. 2012. № 11. С. 276–281.

52. Есакова А. М. Место антикризисного управления в общей стратегии фирмы. Проблемы и опыт антикризисного управления. *Сб. материалов Всероссийской науч.-практ. конференции*. Пенза, 2011. С. 37–40.

53. Єпіфанова І. Ю. Сутність антикризового управління підприємства. *Економіка та суспільство*. 2016. Вип. 2. С. 265–269.

54. Жадько А. О. Поняття «кризи» на підприємстві та необхідність ідентифікації її причин як визначальний фактор успішності підприємницької діяльності. *Соціум. Наука. Культура : VIII Міжнар. наук.–практ. інтернет–конф.* URL: <http://intkonf.org/> (дата звернення: 22.10.2019).

55. Животенко В. О. Проблеми організації системи превентивного антикризового управління. Херсон. держ. аграрний ун-т. 2018. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/2857> (дата звернення: 15.10.2019).

56. Зайцева О.П. Антикризисный менеджмент. *Финансовая школа*. 2008. С. 11–12.

57. Захаров В. Я. Антикризисный менеджмент: стратегии развития промышленных предприятий. *Инновации*. 2016. № 5. С. 80–82.

58. Зеленський А. Фінансова підтримка у формуванні конкурентоспроможності аграрного сектора України. *Антикризове управління економікою України: нові виклики : матеріали III Міжнар. наук.–практ. інтернет–конф.*, 15–17 груд. 2018 р. ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». К.: КНЕУ, 2018. С. 41–44.

59. Зміна дефлятора валового внутрішнього продукту за 2013–2018 рр. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 20.11.2019).

60. Иванова Н. Инновации в условиях кризиса: тенденции и перспективы. *Проблемы теории и практики управления*. 2019. № 9. С. 8–16.

61. Ионов В. И. Модель оценки финансовой состоятельности машиностроительного предприятия при формировании варианта стратегии его реструктуризации. *Известия МГТУ*. 2010. № 1. С. 203–210.

62. Иванчук Р. М. Фінансова діагностика кризового процесу за допомогою методу єдиної системи нерівностей коефіцієнтів. *Економічний вісник Донбасу*. 2016. № 1 (23). С. 98–105.

63. Иванюта С. М. Організаційно–економічний механізм упередження кризових явищ у підприємствах АПК. *Вісник Нац. Ун-ту харчових технологій*. 2015. № 17. С. 193–194.

64. Касьянова Н. В. Підходи до подолання невизначеності стратегічної інформації. *Актуальні проблеми розвитку економіки*. 2017. № 10 (76). С. 103–109.

65. Коваленко О. В. Концепція життєвого циклу підприємства та кризові фактори. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/biznes/2010_1/2010/01/100104.pdf.

66. Ковалев В. В. Концептуальные основы бухгалтерского учета: логика эволюции. *Вестн. СПбГУ. Серия 5. Экономика*. 2018. № 4. С. 117–152.

67. Кован С. Е. Мониторинг финансового состояния и платёжеспособности как важнейший инструмент диагностики деятельности предприятий ЖКХ. *Эффективное антикризисное управление*. 2010. № 3. С. 66–73.

68. Козаков В. Н. Специальные экономические предпосылки подготовки специалистов по антикризисному управлению. *Юридический мир*. 2016. № 5. С. 46–48.

69. Коптелова К. І. Актуальні проблеми аналізу фінансової стійкості підприємств. *Молодий вчений*. 2016. № 8. С. 555–558.

70. Коротков Э. М. Конкурентные позиции бизнеса : монография. М. : ИНФРА–М, 2003. 261 с.

71. Кошельник В. М. Напрями зміцнення фінансового стану аграрних підприємств у посткризовий період. *Економічні науки. Сер. Облік і фінанси*. 2013. Вип. 10 (1). С. 262–270.

72. Крапко О. Стратегія антикризового управління підприємством у системі національних антикризових заходів. *Антикризове управління економікою України: нові виклики : матеріали III Міжнар. наук.- практ. інтернет-конф.*, 15-17 груд. 2018 р. К. : КНЕУ, 2018. С. 132–133.

73. Крутик А. Б. Высокие технологии – путь к формированию конкурентоспособной экономики. *Проблемы современной экономики*. 2012. № 3/4. С. 107–110.

74. Крючковский В. В. Деякі задачі підготовки і прийняття колективних рішень. *Комп'ютерні технології*. 2009. Вип. 104. С. 149–159.

75. Кухта П. В. Кризи, їх причини та наслідки. *Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання*. 2012. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1439> (дата звернення: 11.10.2019).

76. Лагун М. І. Методичні аспекти аналізу платоспроможності підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2016. № 2. С. 53–58.

77. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством в умовах економіки знань та інтелектуалізації менеджменту. *Економічний форум*. 2016. № 1. С. 161–170.

78. Лях Л. М. Забезпечення фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств 2002 року : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.04.01; Ін-т аграр. економіки УААН. К., 2002. – 20 с.

79. Макаренко І. О. Алгоритм антикризового управління підприємством. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 3. С. 104–109.

80. Маркіна І. А. Кластерний аналіз оцінки кризового стану машинобудівних підприємств. *Економічний аналіз : зб. наук. праць*. Тернопіл. нац. екон. ун-т. 2017. Т. 18, № 2. С. 173–181.

81. Марцин В. С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість – основні складові оцінки фінансового стану підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 7. С. 26–30.

82. Масловська Л. Ц. Діагностика фінансового стану сільськогосподарських підприємств як основа антикризового управління. *Економіка та держава*. 2016. № 3. С. 55–60.

83. Маховка В. М. Методологія формування системи антикризового управління підприємством. *Інноваційна економіка*. 2013. № 1. С. 102–105.

84. Мержа Н. В. Аналіз ймовірності банкрутства підприємств в економіці України. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 9 (51). С. 65–69.

85. Методика проведення поглибленого фінансово-господарського аналізу стану неплатоспроможності підприємства та організації: наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємства та організації від 27.06.1997 р. № 81. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97> (дата звернення: 05.09.2019).

86. Механізми антикризового фінансового управління: учбові матеріали. URL: <http://www.ukr.vipreshebnik.ru/fin-meb/4476-mekhanizmi-antikrizovogo-finansovogo-upravlinnya.html> (дата звернення: 17.09.2019).

87. Мильнер Б. Управление: пути преодоления кризиса. *Вопросы экономики*. 2017. № 6. С. 36–48.

88. Михальченко О. Фінансова стабілізація підприємства як інструмент антикризового управління. *Антикризове управління економікою України: нові виклики : матеріали III Міжнар. наук.- практ. інтернет-конф., 15-17 груд. 2018 р., ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана»*. К. : КНЕУ, 2018. С. 140–142.

89. Неверов А. В. Производственное предприятие, превентивные антикризисные меры: особенности формирования модели превентивного антикризисного управления промышленным предприятием. *Предпринимательство*. 2019. № 10, вып. 2. С. 60–66.

90. Орехов В. И. Экономическая безопасность в условиях кризиса : монография. М. : ИНФРА-М, 2017. 105 с.

91. Островська О. А. Оцінка фінансового стану підприємств та шляхи її удосконалення (на прикладі підприємств будівельних матеріалів) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.04.01; Київ. нац. екон. ун-т. К., 2014. 20 с.

92. Панкрухин А. Дефицит партнерства. *Корпоративная имиджология*. 2010. URL: <http://www.ci-journal.ru/column/582/defitsit-partnerstva> (дата обращения 18.10.2019).

93. Пантелеев М. С. Антикризове управління підприємствами агропромислового комплексу. *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики*. 2017. № 3 (27). С. 48–56.

94. Пастухова В. Функціонування підприємства в зовнішньому середовищі : закони стійкості та толерантності. *Вісник КНЕУ*. 2018. № 4. С. 49–59.

95. Панагушин В. П. Метод оценки эффективности деятельности промышленных предприятий как инструмент антикризисного управления (региональный аспект). *Эффективное антикризисное управление*. 2013. (3). С. 96–101.

96. Плиса В. Й. Стратегія забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання в економіці України : монографія. Львів : ННБК «АТБ», 2019. 144 с.

97. Погребняк А. Ю. Механізм антикризового управління на підприємствах машинобудування : автореферат дис. канд. екон. наук : 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). К., 2016. 234 с.

98. Поддєрьогін А. М. Фінансова стійкість підприємств у економіці України : монографія. К. : КНЕУ, 2016. 184 с.

99. Подольська В. О. Дискримінантний аналіз як засіб удосконалення методики діагностики банкрутства підприємства. *Вісн. нац. ун-ту «Львів. політехніка»*. 2017. № 577. С. 322–327.

100. Полянська А. С. Роль менеджменту знань у ситуаційному управлінні на підприємстві. *Стратегія економічного розвитку України*. 2017. № 34. С. 157–162.

101. Про затвердження методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економік : наказ Міністерства економіки України від 14.02.2006 р. № 170. URL : zakon1.rada.gov.ua. (дата звернення: 15.08.2019).

14. Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства : наказ Мін-ва економіки України від 19.01.2006 р. № 14. URL: <http://www.zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення: 17.11.2019).

103. Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації : наказ Мін-ва фінансів України, Фонду державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121. URL: <http://www.zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення: 19.09.2019).

104. Прохорова В. В. Стратегічний аналіз діяльності авіабудівних підприємств на основі технології SWOT та PEST аналізу. *Вісн. Нац. технічного ун-ту «Харківський політехнічний інститут»*. 2010. URL: http://www.kpi.kharkov.ua/archive/2010/59/NTU_XPI_59_2010_30.pdf (дата звернення: 03.11.2019).

105. Прохорова В. В. Прогнозування банкрутства як складова антикризового фінансового управління. *Економічний простір*. 2019. № 2 (23). С. 103–109.

106. Ребрик Ю. С. Система антикризового управління в банку. *Соц.-екон. пробл. сучас. періоду України*. 2018. Вип. 2. С. 204-210.

107. Редькін Д. О. Методичні підходи до оцінки масштабів кризи на підприємствах АПК. *Економіка: реалії часу*. 2013. № 5 (10). С. 38–45.

108. Рибінцев В. О. Особливості стратегічного аналізу зовнішнього середовища виноробних підприємств України в ринкових умовах. Проблеми системного підходу в економіці. 2012. № 1. URL: http://www.nbuuv.gov.ua/old_jrn/e-journals/PSPE/2012_1/Ribincev_112.htm (дата звернення: 12.09.2019).

109. Рубан В. М. Типи і види стратегій в антикризовому управлінні. Тактики антикризового управління. *Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Сер. Економічні науки*. 2017. Вип. 7 (2). С. 68–71.

110. Сільське господарство України 2018: стат. зб. Держ. служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 11.10.2019).

111. Ситник Л. С. Моделі фінансової діагностики банкрутства металургійних підприємств у системі антикризового управління. *Вісн. Хмельн. нац. ун-ту. Економічні науки*. 2013. № 2 (3). С. 232–241.

112. Собкевич О. Напрями антикризової політики для інноваційної модернізації промисловості і забезпечення економічної безпеки України. *Економічний часопис–XXI*. 2018. № 5/6. С. 28–32.

113. Сокиринська І. Г. Аспекти стратегічного розвитку підприємства. *Вісн. Сумського держ. ун-ту. Сер. Економіка*. 2016. № 4. С. 165–168.

114. Соколова Г. Ю. Процессная реструктуризация как инструмент антикризисного управления предприятием. *Предпринимательство*. 2018. № 3. С. 110–114.

115. Статистический анализ моделей с переменной структурой. *Прикладная эконометрика*. 2018. Т. 39, № 3. С. 84–105.

116. Стецюк П. А. Модернізація механізмів фінансового забезпечення аграрного виробництва. *Облік і фінанси*. 2016. № 1 (71). С. 132–136.

117. Тактичні та стратегічні заходи щодо виходу підприємства з кризи: учбові матеріали. URL: <http://um.co.ua/9/9-19/9-193417.html> (дата звернення: 17.09.2019).

118. Терещенко О. О. Інститут фінансового контролінгу – інноваційна платформа для корпоративних фінансів і контролінгу. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2017. 5. С. 52–53.

119. Терлецька Ю. О. Антикризова діагностика підприємства: методи, способи та умови застосування. *Вісн. Донецького ун-ту. Серія В. Економіка і право*. 2016. № 1, т. 2. С. 504–509.

120. Тимошенко О. В. Антикризове управління як передумова підвищення ефективності діяльності підприємства. *Економічний аналіз*. 2016. Т. 23, № 2. С. 187–192.

121. Ткаченко А. М. Антикризове управління як одне з напрямів підвищення ефективності діяльності підприємства. *Економічний вісник Донбасу*. 2016. № 3. С. 122–124.

122. Топій І. І. Теоретичний підхід до трактування поняття «криза» та виокремлення притаманних їй особливостей. *Економічний простір*. 2013. № 71. С. 84–91.

123. Тупка О.М. Нові підходи до антикризового управління сільськогосподарськими підприємствами. *Економіка АПК*. 2018. № 4. С. 122–129.

124. Тупкало В. М. Системний підхід до антикризового управління. *Зб. наук. пр. V Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю*. К. : НТУУ «КПШ», 2017. С. 499–503.

125. Тюріна Н. М. Кадрова безпека як складова економічної безпеки підприємства. *Вісн. Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки*. 2018. № 2, т. 2. С. 230–234.

126. Україна у цифрах за 2018 рік : стат. зб. К. : Держстат. України, 2019. 252 с.

127. Федорук О. В. Особливості та проблеми розробки методичних підходів щодо діагностики імовірності банкрутства. *Інноваційна економіка*. 2019. № 7. С. 126–129.

128. Фещенко О. П. Розрахунок показників фінансового стану господарських товариств з урахуванням нових форм фінансової звітності. *Бізнес Інформ*. 2018. № 2. С. 229–236.

129. Фінансова звітність сільськогосподарських підприємств Житомирської області за 2016–2018 рр. Гол. упр. агропром. розвитку держ. адмін. Житомир. обл. Житомир, 2019.

130. Фучеджи В. І. Характеристика методів та моделей діагностики кризового стану підприємства. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку* : зб. наук. праць. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2010. С. 240–245.

131. Харитонов А. В. Антикризисное управление: современные подходы к пониманию содержания. *Вестн. Нижегородского ун-та им. Н. И. Лобачевского*. Серия. Экономика и финансы. 2015. № 1. С. 51–54.

132. Цапко К. О. Дослідження наукових підходів до визначення та оцінки кризового стану підприємства. *Управління розвитком*. 2012. № 2. С. 173–176.

133. Черпак А. Є. Ефективність корпоративного управління в цільових моделях власників корпоративного капіталу. *Бізнес Інформ*. 2018. № 6. С. 215–222.

134. Чернявський А. Д. Тенденції ринкової трансформації управління в будівельному комплексі України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук : 08.07.03; Київ. нац. ун-т будівництва і архітектури. К., 2016. 8 с.

135. Шабарова Е. А. Управление персоналом в кризисной ситуации. *Управление персоналом*. 2018. № 11. С. 28–29.

136. Шакуум М. Л. Экономика: от кризиса к стабильности и устойчивому росту. М., 2009. 216 с.

137. Шаповалов А. Л. Информационные модели и технологии антикризисного анализа, планирования и управления на предприятии. Харьков. нац. акад. гор. хоз-ва. 2010. Вып. 95. С. 306–310.

138. Шапунова О. О. Політика антикризового управління при загрози банкрутства. *Актуальні проблеми економіки*. 2018. № 8. С. 147–154.

139. Шапунова О. О. Моделі оцінки банкрутства та кризового стану підприємств. *Економічні науки*. 2018. № 7. С. 59–64.

140. Шкляр В. В. Концептуальна схема механізму антикризового менеджменту на підприємствах водного транспорту. *Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання*. 2013. № 9. ГКД: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_9_59 (дата звернення: 21.07.2019).

141. Шварц І. В. Механізм забезпечення ефективності антикризового управління підприємством (на прикладі машинобудівних підприємств) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (машинобудування)». – Хм., 2008. 20 с.

142. Пількевич К.О. Інституційні передумови забезпечення інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств. *Інноваційні пріоритети у розвитку економіки та менеджменту : матеріали Міжн. Наук.-практ. конф. студентів*. Біла Церква. 18 квітня 2019 р. С. 103-104.

143. Crisis Management and Decision Making: Simulation Oriented Scenarios / edc. U. Rosenthal, B. Simulation, U. Rosenthal, B. Pijnenburg. Dordrecht, Kluwer, 2001. P. 1–3.

144. The Global Competitiveness Report 2010-2016. *World Economic Forum*. Geneva : Palgrave Macmillan, 2010. № 4. P. 12–34.